

КУКСА Дмитро Геннадійович

Випускник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля за спеціальністю «Журналістика» (2005 р.)

Редактор і ведучий програм
Національної телерадіокомпанії
ІРТА

Мрії збуваються, або Навчання — світло

Сліпуче світло прожекторів, пронизливий погляд телекамери, команда «мотор»... Все це в дитинстві здавалося мені таким далеким і незбагненим... Із захватом і величезною увагою стежив за кожним жестом, кожним рухом телеведучих. Слухав їхні голоси, але вслухувався в інтонацію, дивився в обличчя, але вдивлявся в міміку. Так хотілося опинитися по той бік телеекрана! Хотілося говорити на всю країну, доносити людям правдиву, цікаву, значиму інформацію. Мені хотілося, щоб батьки, дивлячись яку-небудь передачу, з гордістю говорили: «Але ж цей ведучий — наш Син!»

Та це були лише мрії... А в дійсності я навчався у школі й навіть якось неохоче писав твори. Всесвітні лінощі сиділи в мені доти, доки я не відчув свою значимість. Це відбулося після того, як переміг у конкурсі на краший твір за темою «Іду з дитинства до Тараса». Нагородою стала поїздка в Канів — на батьківщину великого українського поета, письменника й художника Тараса Григоровича Шевченка. Ця подорож перевернула мій світогляд і повернула мене до дитячих мрій. Я зрозумів, що спілкуватися з людьми, пізнавати їх характер, світ — це моє. Але коли довелося обирати професію, що вирішила б і визначила б мою подальшу долю, засумнівався. На чашу терезів стала медицина. Мені подобалося допомагати людям, робив це безкорисливо й від душі, але... все ж відчутний був і потяг до другої найдавнішої професії.

Отже, я зважився. Чи то долі було так завгодно, чи все-таки внутрішнє бажання перемогло, але у 1996 р. подав документи до Східноукраїнського національного університету на спеціальність «Журналістика». Та, на жаль, не набрав потрібної кількості балів. Було неприємно, боляче, але я не впав у відчай. Природно, що до мене підкрадалася й хотіла збити з пуття думка про те, що «виходить, це не моє». Але у пам'яті весь час спливали рядки з відомої пісні: «Если я упаду, пытаюсь достать звезду, то я поднимусь ровно столько раз, сколько я упаду», які додавали мені сил. Я не став підлаштовуватися під мінливий світ, втрачати безцінний час і вирішив почати відразу діяти: піти працювати на Рівеньківське телебачення. Зрозуміло, що мені не вистачало знань, але я щосили намагався перейняти досвід у мудрих колег. Звичайно, довелося кілька разів наступати на ті самі граблі, червоніти від сорому або не знати відповіді на поставлене запитання. У мене підкошувалися ноги й пітніли долоні, коли вперше виходив в ефір. А те, що я ворушив бровами, махав руками й репетував, як різаний, досі лишилося в моїй пам'яті і викликає іронічну усмішку.

Не помиляється той, хто нічого не робить, — я завжди це знав. Тому стійко терпів дрібні й великі невдачі в роботі і ставав сильнішим.

Незважаючи на чотирирічний досвід роботи на телебаченні, я все одно відчував гостру нестачу теоретичних знань. Тому у 2000 р. знову вирішив вступити до СХУ, але вже на заочне відділення, адже мав постійне місце роботи.

Отут уже в моїй душі відбувалася внутрішня суперечка з розряду «нехай кажуть»: нехай кажуть, що заочникам диплом потрібний просто як папірець; нехай кажуть, що заочники нічого не вчать і нехай кажуть, що їм не дають ніяких знань. Нехай кажуть! А я вирішив: «хочу й буду!» Чужа думка мені ні до чого. І якщо вже викладачі справді байдуже ставляться до студентів-заочників, то я буду стукати, і мені відчинять двері! Із цією святою впевненістю я й переступив поріг Східноукраїнського університету. Але, на мій подив, переді мною не просто відчинили двері до знань, а й «годували» ними буквально з ложечки. Підготовка до практичних занять мене окрилювала, давала можливість розкритися. На лекціях зовсім не здавалося, що секундна стрілка годинника застигла або він зовсім перестав «цокати». Навпаки, лекції пролітали стрімко, я намагався запам'ятати кожен фразу, кожне слово викладача.

Поради, які давали нам сячі знань, запам'ятав на все життя й не раз застосовував їх на практиці. Вони воістину безцінні. Я ніколи не забуду пари Валентини Іванівни Шпакової. Вона надзвичайно цікаво викладала світову літературу. Студенти її, чесно сказати, заслуховувалися. Як тільки

Валентина Іванівна входила в аудиторію, ми відразу ж всідалися зручніше й застигали, передчуваючи новий матеріал.

Ще б відзначив радіожурналістику, яку вів Олександр Михайлович Кошак. Він ділився своїм професійним досвідом і якимось по-особливому підходив до навчального процесу: для нього головним був не переказ студентом тексту з підручника, а щоб студент розумів, про що говорить, уявляв собі сказане. Іноді могло здатися, що в нас із цим викладачем не лекція відбувається, а задушевна бесіда.

Багато дисциплін за фахом читала в нас Ірина Анатоліївна Морозова — молода викладачка. Але всі студенти її поважали. Сувора, але справедлива, Ірина Анатоліївна намагалася дати нам якнайбільше інформації, показати, яка ж вона багатогранна й багатолика, ця журналістика.

Разом із викладачами ми брали участь у цікавих проектах, що дозволяють здобувати професійні знання за межами аудиторій. Так коли кафедра виграла грант Посольства США із програми «Стажист», ми проходили майстер-класи у кращих журналістів України і придбали власну навчальну телестудію. У тому ж р. разом із професорами України, США, Росії й у тісному співробітництві з Академією української преси (президент — професор, доктор філологічних наук В. Ф. Іванов) брали участь у I Міжнародній науково-практичній конференції «Комунікативні аспекти журналістики й книговидання регіону: теорія й практика», за результатами якої був надрукований перший випуск збірника наукових праць «Курсив — Луганськ», у якому вміщено публікації не лише вчених, а й студентів.

Я намагався усмоктувати в себе, як губка, все, що чув на парах. І зараз, сидячи за столом під час ефіру з ким-небудь із видатних політиків, не відчуваю дискомфорту, різниці в соціальному становищі. Адже в університеті нам повторювали багато разів: «Не можна прагнути виглядати зіркою поряд із робітником або розгублюватися в розмові з депутатом, міністром, навіть президентом». І це справді так. Фраза, сказана викладачами, інтерпретує вірш Кіплінга «Оставайся прост, бесідує с царями, оставайся честен, говоря с тождой». На перший погляд, це твердження видається простим, але поводитися відповідно до цього правила не так уже й просто. Адже всі ми люди, і можемо бентежитися, переживати, боятися. Але телеведучому ці слова потрібно викреслити не лише з лексики (стосовно себе), а й із серця.

На роботі мені доводилося потрапляти в різні непередбачувані ситуації, коли здавалося, що з них не можна гідно вийти. Але й тут допомагав Університет. Мене навчили багато чого, і я щиро вдячний викладачам.

Запам'ятався випадок, коли у студію прийшов гість, який не відповідав на жодне моє запитання. Я вже починав нервувати, адже розумів, що ми ходимо по колу. Переходив від одного запитання до іншого, але однаково мій співрозмовник наполегливо уникав відповіді. Наприкінці передачі мене осінило (насправді пригадалися золоті слова викладача з тележурналістики

Медведевої): «Підбиваючи підсумок, слід зазначити, що наш гість не дав жодної відповіді на поставлені питання...». Ця фраза на перший погляд може здатися доволі банальною. Але вона є своєрідним містком між ведучим і телеглядачем. Адже глядач завжди бачить, коли ведучий підіграє гостеві або лукавить. А це, звісно, виставляє журналіста в невідгідному світлі. Тому слід завжди бути гранично чесним в ефірі, неупереджено підсумовувати сказане.

В університеті нам повторювали, що потрібно любити не себе на телебаченні, а телебачення в собі. Зараз я відчуваю, що настільки з ним злився, що вже не уявляю себе без телебачення. Навіть у вихідні дні думаю про роботу. Причому аж ніяк не негативно, типу: «ох-ах, незабаром понеділок, день набридливо насуплений...», а навпаки, я чекаю початку трудового тижня, придумую цікаві теми для передач.

Буває важко після відпустки: виходиш на роботу й забуваєш, як говорити в камеру «здрасуйте». Це як у піаністів, які давно не сідали за інструмент. Вони забувають, як грати, але варто їм лише торкнутися клавіш — все, вони розігралися.

Звичайно, тележурналістика має і свої недоліки. Так доводиться цілими днями сидіти перед комп'ютером, втомлюються очі, а під час ефіру засліплюють яскраві софіти. До цього звикаєш, але іноді вдома хочеться просто побути в тиші, темряві й гордій самотності.

Я не обмежую себе лише тележурналістикою. Хоч у моїй добі стільки ж годин, як і в інших, але мене вистачає на все. Як-то кажуть, «що більше ти робиш, то більше ти встигаєш». У 2006 р. мені запропонували спробувати себе на радіо «Європа плюс». І з першого червня цього року я веду «Новини». Замолоду працював позаштатним кореспондентом у газеті. Це був мій дебют у журналістиці.

Будучи студентом, я не міг припустити, що мені запропонують роботу в рідному університеті. Це було для мене дуже почесно! Тепер я заходжу в аудиторію не як студент, а як викладач. І мені приємно, що зараз і я можу поділитися своїми знаннями з іншими, прищепити студентам любов до предмета, професії.

Як викладач намагаюся бути справедливим, враховую знання, завзятість студентів, їхнє бажання вивчити дисципліну. Якщо бачу вогник в очах, прагнення — цій людині я завжди піду назустріч. Звичайно, розумію й тих, хто потрапив у групу не з власної волі, а просто приплив за течією. У житті буває всяке. І я до всіх ставлюся з розумінням.

Сліпуче світло прожекторів, пронизливий погляд телекамери, команда «мотор»... Все це в дитинстві здавалося мені таким далеким і незбагненим...

А зараз... що це? «Мрії збулися» чи наполегливість, непохитність, терпимість і сила волі при досягненні своєї мети? Так чи так, але все, що я зараз маю: робота, знання, навички, досвід, репутація є не лише моєю заслугою. Значна частка досягнутого мною належить моїм викладачам. Правду кажуть: навчання — світло, зелене світло. І воно дало мені дорogu в життя.